

ŽUPNÉ NOVINKY

Deň PSK: medveď, sokoly, robot i náučný chodník

27. OKTÓBRA BUDE TRADIČNE BEZPLATNÝ VSTUP DO MÚZEÍ A GALÉRIÍ

V utorok 27. októbra sa po siedmykrát uskutoční Deň Prešovského kraja. V tento deň budú pre verejnosť bezplatne otvorené všetky múzeá a galérie v pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja. Sedem regionálnych knižníc ponúka návštevníkom bezplatný zápis a odpustenie pokút. Na Úrade PSK v Prešove sa v tento deň tradične uskutoční deň otvorených dverí.

„Po prvýkrát bude počas Dňa Prešovského kraja rokovať Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja. V Prešove budú teda všetci naši poslanci z regiónov. Pre návštevníkov sme preto zariadili premietanie rokovania na plátno pre zasadačskou miestnosťou v budove Okresného úradu,“ prezradil predseda PSK Peter Chudík.

Na Úrade PSK na Námestí mieru 2 však bude menej pracovná atmosféra. Už pred budovou bude možné nahliadnuť do bibliobusu, alebo si porovnať vývoj autobusov – pristavený bude model z roku 1967 a z roku

2015. Na návštevníkov čaká v budove úradu mnoho atrakcií: mladí sokoliari, vypreparovaný medveď, humanoidný robot Poppy, 3D tlačiareň, maketa chodníka zdravia a predstaví sa i dedina roka 2015. Prezentať sa budú aj kultúrne organizácie – Vlastivedné múzeum v Hanušovciach predstaví archeopark naživo – s výrobou drôtených šperkov v duchu doby bronzovej, Lubovnianske múzeum zase výrobu drôtenej košeľe a 3D obraz mince. Pripravené je portrétovanie na počkanie, carving – ozdobné vyrezávanie zeleniny a ovocia, ukážky poskytovania prvej pomoci, meranie krvného

tlaku, BMI, techniky čistenia zubov, kadernícke a kozmetické služby, ochutnávka pečeného čaju, muffinov a medových výrobkov. Návštevníci si budú môcť výnimočne sadnúť na županskú stoličku, pozrieť si insignie predsedu PSK a ocenenia, ktoré každoročne udeľuje samosprávny kraj. V budove bude nainštalovaných viacero výstav a výrobky zo zariadení sociálnych služieb. Tí odvážnejší si môžu preveriť svoje znalosti v súťažiach Hádať, čo vidíš alebo Legendarium naživo – odmenou im budú atraktívne upomienkové predmety pripravené špeciálne na tento deň. Samozrejme, kaž-

dý návštevník si bude môcť odnieť svoju fotografiu na pamiatku. „Druhou tohtoročnou novinkou bude možnosť dať si spraviť fotografiu na pamiatku prostredníctvom facebookovej stránky kraja. Veríme, že to zaujme širokú verejnosť,“ doplnil výpočet aktivít župan P. Chudík. V kultúrnom programe, ktorý otvoria prešovskí lesníci s halali, bude vo vestibule priebežne počas celého dňa vystupovať folklórny súbor Maguráčik, spevácky zbor Cantemus, Vranovskí heligonkari a lákadlom budú i ukážky canisterapie.

Aktivity budú organizovať aj viaceré organizácie v pôsobnosti krajskej samosprávy. Napríklad Divadlo Alexandra Duchnoviča otvorí verejnosti svoje priestory na Jarkovej 77, Lubovnianska knižnica uvedie do prevádzky bibliobox, Vihorlatská hviezdáreň pripravuje na astronomickom observatóriu na Kolonickom sedle podujatie Vesmír pre všetkých. Podrobný prehľad podujatí je uverejnený na webovej stránke samosprávneho kraja www.po-kraj.sk.

Cestári budú udržiavať vyše 3 000 km ciest

ZIMNÚ ÚDRŽBU UĽAHČIA NOVÉ SKLÁDKY POSYPOVÉHO MATERIÁLU

Tohtoročnú sezónu začali cestári zo Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja (SÚC PSK) s novinkou, ktorá im uľahčí zásobovanie. V jeseni boli dokončené moderné skládky na chemický posypový materiál v strediskách Záborské a Gíraltovce s kapacitou 1 000 a 400 ton. Stavebné náklady na ich výstavbu predstavovali 312 tisíc eur.

Vlastné výkony budú cestári vykonávať na základe okruhov zimnej údržby, do ktorých sú zadelené cesty kategórie R – rýchlostné, cesty I, II a III. triedy. V sezóne 2015/2016 bude SÚC PSK udržiavať celkom 3 009 kilometrov ciest, z toho 637 kilometrov pre Slovenskú správu ciest a 7,35 kilometrov pre Národnú diaľničnú spoločnosť. Zvyšných 2 365 km predstavujú

cesty II. a III. triedy. Pre tieto komunikácie je v rámci Prešovského kraja zadefinovaných 106 okruhov pre konkrétne vozidlá. Zimnú údržbu zabezpečuje sedem oblastí, ktoré majú 18 stredísk údržby a päť vysunutých pracovísk na Vernári, Podspádoch, v Malom Lipníku, Hanušovciach a Holčíkovciach.

„V porovnaní s predchádzajúcim zimným obdobím v ope-

račnom pláne dochádza len k drobným úpravám vo viacerých strediskách. V Bardejove sme znížili počet okruhov z deväť na osem, v Humennom sme upravili trasy medzi strediskami a vo Vranove nad Topľou sme jedným vozidlom posilnili okruh Holčíkovce. Štandard zimnej služby zostáva na úrovni predchádzajúcej sezóny, s ohľadom na potreby zabezpečenia dopravnej obslužnosti územia Prešovského samosprávneho kraja,“ konkretizuje riaditeľ SÚC PSK Vladimír Kozák. Podľa jeho slov priemerná zima v minuloročnej zimnej sezóne vytvorila možnosť predzásobiť sa posypovými materiálmi: „Na aktuálnu zimnú sezónu sa nám už v roku

2015 podarilo zabezpečiť 70 percent chemického a 80 percent inertného materiálu predpokladanej priemernej spotreby na celú sezónu 2015/2016. Chemický posypový materiál budeme priebežne dovážať aj v novembri a decembri s ohľadom na kapacitné možnosti skládok a v závislosti od charakteru intenzity zimy a spotrebovanej soli.“

Počas zimnej sezóny nasadia cestári v zadefinovaných 106-tich okruhoch 107 posypových vozidiel a v rezerve bude ďalších 12. Na ich obsluhu je pripravených 23 nakladačov, pre ďalšie výkony 36 traktorov s radlicami, 10 snehových fréz a osem grédrov. Výkony počas zimnej údržby bude riadiť 18 vedúcich

stredísk a 54 dispečerov. V troch zmenách bude pracovať 467 zamestnancov v profesiách vodič, strojník, traktorista a dispečer.

Správa a údržba ciest PSK v uplynulých rokoch rozširuje informačno-technologické systémy pre cestnú dopravu. V súčasnosti má zavedené monitorovacie systémy a 22 meteorologických staníc, z toho 15 s kamerovým systémom. Aktuálne zábery z ciest je možné sledovať na webovej stránke www.okocestarapsk.sk. „Naším cieľom je maximálne skvalitniť riadiacu činnosť a minimalizovať náklady na zimnú údržbu ciest. Aj zvyšných sedem mesiacov chceme ešte pre túto sezónu vybaviť kamerami. Mo-

nitorovacím systémom sú vybavené aj všetky naše posypové vozidlá,“ vysvetľuje riaditeľ SÚC PSK.

Celkové náklady na nadchádzajúcu zimnú sezónu na cestách II. a III. tried očakávajú cestári na úrovni okolo päť miliónov eur. „Bude to však závisieť od charakteru zimy,“ zdôrazňuje V. Kozák. V sezóne 2013/14 pri veľmi miernych podmienkach predstavovali náklady na zimnú údržbu 3,78 miliónov eur, počas minuloročnej sezóny dosiahli päť miliónov eur.

Tohtoročná zimná sezóna v Prešovskom kraji sa začala 11. októbra, kedy pracovníci SÚC PSK zabezpečovali prvé výkony. Minulý rok to bolo 26. októbra.

Výstavba dvoch skládok na chemický posypový materiál stála 312 000 €.

Skládka v Gíraltovciach má kapacitu 400 ton.

Skládka v Záborskom má kapacitu 1 000 ton.

LOKÁLNE KONCERTY VYVRCHOLILI GALAPROGRAMOM V PREŠOVE

Krídla túžby - jubilejný 5. ročník

V Prešovskom samosprávnom kraji sa v tomto roku po jubilejný piatykrát konalo slávnostné odovzdávanie ocenení predsedu PSK v sociálnych službách – Krídla túžby. Traja laureáti si prevzali ceny na veľkej scéne Divadla Jonáša Záborského 15. októbra z rúk Petra Chudíka. O ocenených v troch kategóriách rozhodli členovia Komisie sociálnej pri Zastupiteľstve PSK.

V kategórii poskytovateľ sociálnych služieb cenu spomedzi dvoch nominácií získal **Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí**, ktorý vytvára pre prijímateľov príjemné domáce prostredie a zároveň sa vďaka členstvu v Združení sociálneho turizmu prezentuje viacerými aktivitami aj navonok. Návrh na ocenenie zaslali zamestnanci a prijímatelia sociálnej služby.

V kategórii zamestnanec zo zariadenia sociálnych služieb si Krídla túžby spomedzi šiestich nominovaných odniesla **Beáta Ondrejová** z Domova sv. Dominika v Petrovanoch, ktorá v zaria-

dení pôsobí ako vedúca ošetrovateľského úseku od novembra 2011. Jej pričinením zariadenie získalo zdvižné zariadenie, polohovacie postele, antidekubitné matrace a podložky a iné pomôcky na zlepšenie poskytovania sociálnych služieb. Veľmi účinne komunikuje aj s príbuznými poberateľov sociálnych služieb a často napomáha k zmierneniu napätia v rodinách. Návrh na ocenenie poslala Zuzana Vozárová, riaditeľka Domova sv. Dominika v Petrovanoch.

V kategórii prijímateľ v zariadení sociálnych služieb si cenu spomedzi štyroch nominovaných prevzal **Dušan Vretenár**

z Domova sociálnych služieb v Stropkove. Klientom zariadenia je od 1. apríla 2003. Pre zariadenie je veľkým prínosom, pretože všetok svoj voľný čas trávi na vstupnej bráne, ktorú otvára dodávateľom, osobným vozidlám, zamestnancom i návštevm. Svojou prácou plnohodnotne zastúpi zamestnanca a práca je preňho zmyslom života. Návrh na ocenenie podali zamestnanci DSS.

Koncert Krídla túžby priamo nadväzuje na tradíciu prehliadky deň bez bariér, ktorého sedem ročníkov pripravil PSK v rokoch 2003 až 2009. Pridanou hodnotou, ktorá má zamestnancov i prijímateľov motivovať, je práve udeľovanie ocenení.

Prešovskému galakonzertu Krídla túžby predchádzali tri lokálne koncerty. Zúčastnili sa na nich verejní aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb z PSK nielen aktívne svojimi vystúpeniami, ale aj pasívne ako

diváci. Vo Vyšnom Kazimíri sa 18. júna zúčastnilo 14 poskytovateľov z okresov Prešov, Vranov nad Topľou, Humenné, Snina. V areáli Spišského salaša v Spišskom Podhradí sa 26. júna uskutočnila prehliadka 12-tich vystúpení pre okresy Kežmarok, Levoča, Poprad, Sabinov, Stará Ľubovňa. Tretia prehliadka, na ktorej vystúpilo osem účinkujúcich, sa konala 2. júla v priestoroch Parku mieru v Giraltovciach pre okresy Bardejov, Medzilaborce, Stropkov a Svidník.

Najzaujímavejšie vystúpenia postúpili na veľkú scénu DJZ, kde sa 15. októbra prezentovali zariadenia z Vranova nad Topľou, Prešova, Ľubice, Brezovičky, Starej Ľubovne, Giraltoviec, Svidníka a zo Stropkova.

Prešovský samosprávny kraj má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 27 zariadení sociálnych služieb, ktoré poskytujú služby pre 2 200 prijímateľov sociálnej pomoci.

Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí

Domov sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom ako prvý v Prešovskom samosprávnom kraji zriadil Zariadenie podporeného bývania. Jeho obyvatelia sa starajú o zvieratá, napr. kone a poníky, slúžiacich aj na hippoterapiu, o ovce, z mlieka ktorých vyrábajú ovčí syr, pestujú rôzne plodiny, s pomocou zamestnancov sa naučili aj variť, nakupovať a starať sa o seba navzájom. Prostredníctvom opatrovateľského kurzu sa niektorí klienti môžu zamestnať v domove ako riadni zamestnanci. Vďaka členstvu v Združení sociálneho turizmu sa domov prezentuje aj navonok. Turistom ponúka obhliadku historického kostolíka, ale i dielni, v ktorých sa prijímatelia snažia pracovať a vyrábať rôzne výrobky.

Pracovníci oceneného Domova sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí.

Beáta Ondrejová

Beáta Ondrejová pôsobí v Domove sv. Dominika v Petrovanoch ako vedúca ošetrovateľského úseku od novembra 2011. Zúčastňuje sa rôznych vzdelávacích aktivít a svoje poznatky odovzdáva ostatným zamestnancom. Hľadá spôsoby, ako vylepšiť podmienky poskytovania sociálnych služieb – jej pričinením zariadenie získalo zdvižné zariadenie, polohovacie postele, antidekubitné matrace a podložky a iné pomôcky. Veľmi účinne komunikuje aj s príbuznými poberateľov sociálnych služieb a často napomáha k zmierneniu napätia v rodinách z dôvodu umiestnenia svojich drahých v sociálnom zariadení, k postupnému zmierovaniu sa s chorobou príbuzných či k riešeniu rodinných sporov.

Ocenená Beáta Ondrejová s kolegami z Domova sv. Dominika v Petrovanoch.

Dušan Vretenár

Dušan Vretenár je klientom Domova sociálnych služieb v Stropkove od 1. apríla 2003. Pre zariadenie je veľkým prínosom, pretože všetok svoj voľný čas trávi na vstupnej bráne, ktorú otvára dodávateľom, osobným vozidlám, zamestnancom i návštevm. Svojou prácou plnohodnotne zastúpi zamestnanca. Svoju činnosť vykonáva zodpovedne, sedem dní v týždni. Tradične sa zúčastňuje plaveckých pretekov v Poľsku, kde dosahuje popredné miesta.

Tohtoroční laureáti ocenenia Krídla túžby. Zľava Beáta Ondrejová, Dušan Vretenár a riaditeľka Domova sociálnych služieb sv. Jána z Boha v Spišskom Podhradí.

V programe vystúpili aj klienti z partnerského DSS Slatiňany z Českej republiky.

KRÁSY PREŠOVSKÉHO KRAJA V DJZ

Dychberúce výhľady, krásy Tatier, rozmanitá kultúra a čarovné zákutia Prešovského kraja. To všetko ponúkajú fotografie od víťazov a finalistov súťaže Chod a fot 2015. Najkrajšie zábery môže verejnosť obdivovať od 23. októbra v priestoroch prešovského Divadla Jonáša Záborského.

Krajská organizácia cestovného ruchu Severovýchod Slovenska pripravila v roku 2015 fotografickú súťaž Chod a fot. Úlohou fotografov bolo za-

chytiť zaujímavosti a krásy Prešovského kraja na fotografiách, ktoré zhotovili od 1. januára do 5. septembra výlučne na území Prešovského samosprávneho kraja. Do súťaže sa mohli zapojiť amatérski aj profesionálni fotografi. Zadané boli štyri súťažné kategórie – Black & white, Príroda, Šport a posledná Kultúra, tradície a história. O víťazoch rozhodla odborná porota, ktorej predsedal známy fotograf Ján Štovka.

Fotografie nájdú svoje miesto v priestoroch novej budovy

DJZ. Slávnostná vernisáž sa uskutoční v piatok 23. októbra o 17.00 hodine v divadelnom foyer.

Oceneným fotografom budú na vernisáži odovzdané ceny a výstavu doplní hudobným vystúpením klavirista Tóno Kónya. Na vernisáž je pozvaná široká verejnosť, vstup je bezplatný.

„Fotografická súťaž Chod a fot mala za úlohu priblížiť krásy a zaujímavosti Prešovského kraja širokej verejnosti,

a preto aj slávnostná vernisáž je prístupná každému, kto má chuť vidieť pekné fotky a inšpirovať sa nimi napríklad aj na najbližší výlet,“ uviedol Martin Janoško, riaditeľ KOČR Severovýchod Slovenska.

Výstava bude v priestoroch divadla sprístupnená do 18. decembra 2015. Verejnosť si ju bude môcť pozrieť pred a po divadelných predstaveniach DJZ. Po ukončení tejto výstavy sa fotografie presunú do ďalších miest kraja.

Grand PRIZ súťaže Chod a fot získal Jozef Klein s fotografiou Hory milované.

V kategórii Príroda patrí k oceneným aj Miroslav Mäsiar s fotografiou Stojac na hrebeni oproti tej nádhere.